

STRATEGIA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W DOMU MAKLERSKIM NAVIGATOR S.A.

Rozdział I

Definicje

§ 1

Ilekcroć w niniejszej Strategii jest mowa o:

- 1) **„Domu Maklerskim”** – rozumie się przez to Dom Maklerski NAVIGATOR S.A. z siedzibą w Warszawie,
- 2) **„Funduszach Własnych”** – rozumie się przez to fundusze własne w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 118 Rozporządzenia CRR,
- 3) **„Jednostce organizacyjnej”** – rozumie się przez to Departament lub Samodzielne Stanowisko, inne niż Samodzielne Stanowisko ds. Ryzyka, wydzielone w ramach struktury organizacyjnej Domu Maklerskiego,
- 4) **„Kapitale Wewnętrzny”** – rozumie się przez to oszacowaną przez Zarząd Domu Maklerskiego kwotę niezbędną do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych istotnych rodzajów ryzyka występujących w prowadzonej działalności, uwzględniającą przewidywany poziom ryzyka,
- 5) **„Polityce informacyjnej”** – rozumie się przez to Politykę informacyjną Domu Maklerskiego NAVIGATOR S.A.,
- 6) **„Pracowniku”** – rozumie się przez to Osobę powiązaną z Domem Maklerskim, o której mowa w obowiązującym w Domu Maklerskim „Regulaminie inwestowania przez osoby powiązane z Domem Maklerskim Navigator Spółka Akcyjna lub na ich rachunek”,
- 7) **„Procedurze szacowania kapitału wewnętrznego”** – oznacza Procedurę szacowania kapitału wewnętrznego, zarządzania oraz planowania kapitałowego Domu Maklerskiego NAVIGATOR S.A.,
- 8) **„Procedurze zarządzania ryzykiem operacyjnym”** – rozumie się przez to Procedurę zarządzania oraz wyliczania wymogu kapitałowego dla ryzyka operacyjnego Domu Maklerskim NAVIGATOR S.A.,
- 9) **„Procedurze zarządzania ryzykiem kredytowym”** – rozumie się przez to Procedurę zarządzania oraz wyliczania wymogu kapitałowego dla ryzyka kredytowego Domu Maklerskim NAVIGATOR S.A.,
- 10) **„Procedurze zarządzania ryzykami”** – rozumie się przez to Procedurę zarządzania ryzykami oraz wyliczania wymogów kapitałowych w Domu Maklerskim NAVIGATOR S.A.,
- 11) **„Procesie ICAAP”** – rozumie się przez to proces szacowania kapitału wewnętrznego i oceny jego adekwatności,
- 12) **„Raportowaniu wewnętrznym”** – rozumie się przez to całokształt wdrożonych w Domu Maklerskim obowiązków raportowych dotyczących systemu zarządzania ryzykiem,
- 13) **„Regulaminie organizacyjnym”** – rozumie się przez to Regulamin organizacyjny Domu Maklerskiego NAVIGATOR S.A.,
- 14) **„Rozporządzeniu CRR”** – rozumie się przez to Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012,

- 15) „**Rozporządzeniu w sprawie systemu zarządzania ryzykiem**” – rozumie się przez to rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 25 kwietnia 2017 r. w sprawie kapitału wewnętrznego, systemu zarządzania ryzykiem, programu oceny nadzorczej oraz badania i oceny nadzorczej, a także polityki wynagrodzeń w domu maklerskim (Dz. U. poz. 856),
- 16) „**Samodzielnym Stanowisku ds. Ryzyka**” – rozumie się przez to Samodzielne Stanowisko ds. Zarządzania Ryzykiem i Adekwatności Kapitałowej, o którym mowa w Regulaminie organizacyjnym Domu Maklerskiego NAVIGATOR S.A.,
- 17) „**Strategii**” – rozumie się przez to niniejszą Strategię Zarządzania Ryzykiem w Domu Maklerskim NAVIGATOR S.A.,
- 18) „**Ustawie o Obrocie**” – rozumie się przez to ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 2286 z późn. zm.).

Rozdział II

Postanowienia ogólne

§ 2

Przedmiotem Strategii jest określenie adekwatnych do skali i zakresu działalności Domu Maklerskiego zasad zarządzania ryzykiem, obejmujących:

- 1) główne cele w obszarze zarządzania ryzykiem, w tym cele strategiczne,
- 2) organizację procesu zarządzania ryzykiem oraz podział kompetencji,
- 3) określanie istotności ryzyka w Domu Maklerskim,
- 4) podstawowe zasady zarządzania ryzykiem w Domu Maklerskim,
- 5) raportowanie wewnętrzne,
- 6) zasady ustalania limitów wewnętrznych dla podejmowanego ryzyka,
- 7) ujawnianie informacji związanych z adekwatnością kapitałową,
- 8) badanie i ocena adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem.

§ 3

W ramach zarządzania ryzykiem Dom Maklerski:

- 1) identyfikuje ryzyka występujące w ramach prowadzonej działalności maklerskiej,
- 2) oblicza wymogi kapitałowe zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności zgodnie z Ustawą o obrocie oraz aktami wykonawczymi do tej ustawy a także zgodnie z Rozporządzeniem CRR,
- 3) realizuje proces szacowania i oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (Proces ICAAP),
- 4) stale monitoruje stopień narażenia Domu Maklerskiego na poszczególne rodzaje ryzyka,
- 5) podejmuje inne czynności zarządcze w obszarze ryzyka, w szczególności działania zmierzające do jego ograniczenia,
- 6) ujawnia informacje o adekwatności kapitałowej, zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa,
- 7) bada i ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem.

§ 4

Elementy procesu zarządzania ryzykiem i adekwatności kapitałowej w Domu Maklerskim, poza niniejszą Strategią, określają następujące regulacje wewnętrzne Domu Maklerskiego:

- 1) Procedura szacowania kapitału wewnętrznego,
- 2) Procedura zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- 3) Procedura zarządzania ryzykiem kredytowym,
- 4) Procedura zarządzania ryzykami,
- 5) Polityka informacyjna.

§ 5

Proces zarządzania ryzykiem jest realizowany z uwzględnieniem:

- 1) Ustawy o Obrocie,
- 2) Rozporządzenia CRR,
- 3) aktów wykonawczych do Ustawy o Obrocie, a w szczególności Rozporządzenia w sprawie systemu zarządzania ryzykiem,
- 4) stosowanych bezpośrednio regulacji Unii Europejskiej,
- 5) najlepszych praktyk zarządzania ryzykiem w firmach inwestycyjnych.

Rozdział III

Cele systemu zarządzania ryzykiem

§ 6

Cele strategiczne

1. Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymywanie stabilnego i bezpiecznego poziomu narażenia na ryzyko kredytowe, rozumianego jako minimalizacja ryzyka wystąpienia niewypłacalności drugiej strony.
2. Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest ograniczenie możliwości wystąpienia nieoczekiwanych strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego poprzez wdrożenie skutecznego i adekwatnego do aktualnego profilu ryzyka procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym a także poprzez wdrożenie skutecznego systemu monitorowania i kontroli wewnętrznej.
3. Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności jest stałe dążenie do minimalizowania prawdopodobieństwa nieprzestrzegania zewnętrznych i wewnętrznych regulacji, poprzez stałe aktualizowanie/dostosowywanie procedur wewnętrznych, wsparcie informatyczne, szkolenia i kontrolę ich przestrzegania.
4. Celem strategicznym w zakresie zarządzania płynnością jest zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej poprzez utrzymywanie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów mające na celu zapewnienie zdolności do terminowego wywiązania się z bieżących i przyszłych zobowiązań.
5. Celem strategicznym w zakresie zarządzania kapitałem jest zapewnienie odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu kapitałów własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności poprzez maksymalizację wyniku finansowego oraz jego przeznaczanie na zwiększenie kapitałów własnych Domu Maklerskiego.
6. Celem strategicznym w zakresie systemów informatycznych i ich bezpieczeństwa jest systematyczne dostosowywanie systemu do wymogów prawa, wprowadzanie nowych produktów oraz nowych

wersji oprogramowania, w tym oprogramowania wspomagającego zarządzanie ryzykiem, a także programów służących bezpieczeństwu sieci i systemów informatycznych.

§ 7

Pozostałe cele systemu zarządzania ryzykiem

1. Celem systemu zarządzania ryzykiem jest zapewnienie stabilnego oraz ostrożnego zarządzania Domem Maklerskim poprzez identyfikację wszystkich istotnych czynników ryzyka, ich rzetelny pomiar oraz utrzymywanie ryzyka na akceptowalnym poziomie.
2. Podział realizowanych w Domu Maklerskim zadań zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej, z której wynika podejmowanie ryzyka.
3. Akceptowalny ogólny poziom ryzyka Domu Maklerskiego (apetyt na ryzyko) określany jest w szczególności poprzez ustalenie odpowiednich dla skali i zakresu działalności limitów wewnętrznych ograniczających ryzyko występujące w poszczególnych obszarach działalności Domu Maklerskiego.

Rozdział IV

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem oraz podział kompetencji

§ 8

1. Nadrzędną funkcję w określeniu akceptowalnego poziomu ryzyka pełni Rada Nadzorcza, która w szczególności:
 - 1) zatwierdza Strategię oraz procedury, o których mowa w § 4 Strategii, akceptując ogólny poziom ryzyka,
 - 2) zatwierdza strategię działania i plan finansowy dostosowane do polityki Domu Maklerskiego w zakresie podejmowania ryzyka oraz sprawuje bieżący nadzór nad zgodnością postępowania ze strategią działania w obszarze ryzyka,
 - 3) sprawuje nadzór nad zgodnością podejścia Domu Maklerskiego w zakresie podejmowania ryzyka ze strategią działania i planem finansowym Domu Maklerskiego,
 - 4) monitoruje efektywność Strategii, między innymi na podstawie otrzymywanych raportów dotyczących zarządzania ryzykiem i adekwatności kapitałowej otrzymywanych w ramach Raportowania wewnętrznego,
 - 5) zatwierdza w formie uchwały akceptowalny ogólny poziom ryzyka Domu Maklerskiego (apetyt na ryzyko),
 - 6) nadzoruje zgodność poziomu limitów wewnętrznych z akceptowanym ogólnym poziomem ryzyka,
 - 7) w zakresie swojej właściwości z uwzględnieniem zadań Zarządu uczestniczy w:
 - a) zarządzaniu wszystkimi rodzajami ryzyka, zidentyfikowanymi w Domu Maklerskim jako istotne;
 - b) procesie wyceny aktywów;
 - c) analizie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka.
2. Apetyt na ryzyko przyjmowany jest w formie jednolitego dokumentu określającego w sposób jakościowo-ilościowy skłonność Domu Maklerskiego do podejmowania ryzyka. Określenie

szczegółowych warunków jakościowo-ilościowych Rada Nadzorcza może powierzyć osobie zajmującej Samodzielne Stanowisko ds. Ryzyka albo Członkowi Zarządu, któremu powierzono realizację obowiązków osoby zajmującej takie stanowisko

3. Apetyt na ryzyko podlega, co najmniej raz w roku, przeglądom pod kątem adekwatności i aktualności przyjętych założeń, z uwzględnieniem w szczególności profilu ryzyka prowadzonej działalności, znaczących zmian w Strategii i planach działania oraz w otoczeniu zewnętrznym Domu Maklerskiego. Przeglądu dokonuje Zarząd a jego wyniki są przedstawiane Radzie Nadzorczej w ramach sprawozdania, o którym mowa w § 13 ust. 1 pkt 1) Strategii.
4. Zarząd Domu Maklerskiego wykonuje czynności przewidziane w Regulaminie organizacyjnym i odpowiada za wdrożenie skutecznych procedur w zakresie procesów zarządzania ryzykiem i szacowania kapitału wewnętrznego oraz sprawuje bieżący nadzór nad efektywnością tych procesów, w szczególności zapewniając dokonywanie ich regularnych przeglądów.
5. Procedury wskazane w § 4 Strategii określają, w szczególności:
 - 1) zasady identyfikowania, pomiaru oraz oceny ryzyka,
 - 2) zasady ograniczania ryzyka, w tym limity wewnętrzne dostosowane do skali i zakresu działalności Domu Maklerskiego,
 - 3) zasady przeglądu procesu szacowania kapitału wewnętrznego, w szczególności pod względem dostosowania tego procesu do aktualnego zakresu, skali i poziomu złożoności działalności Domu Maklerskiego.
6. Regularnie, przy czym nie rzadziej niż raz w roku, Zarząd przekazuje Radzie Nadzorczej informację o poziomie i profilu ryzyka oraz zmianach w sposobie zarządzania ryzykiem.
7. Zarząd dokonuje regularnych, nie rzadziej niż raz w roku, weryfikacji Strategii w celu jej dostosowania do zmian profilu ryzyka działalności prowadzonej przez firmę inwestycyjną i otoczenia gospodarczego, w którym działa Dom Maklerski i przedkłada Radzie Nadzorczej, wynikające z takiego przeglądu, propozycje zmian Strategii oraz procedur określonych w § 4 Strategii, w celu zapewnienia ich odpowiedniości do profilu ryzyka Domu Maklerskiego lub przekazuje informację o braku konieczności dokonywania zmian.
8. Niezależnie od obowiązków przewidzianych w ust. 3 – 5 powyżej, Zarząd:
 - 1) uczestniczy w realizacji czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 7) powyżej;
 - 2) zapewnia przeznaczenie odpowiednich zasobów do realizacji zadań z zakresu zarządzania ryzykiem w Domu Maklerskim, w szczególności odpowiednich zasobów kadrowych, informatycznych i finansowych.
9. Funkcje wykonawcze w zakresie zarządzania ryzykiem realizowane są w Domu Maklerskim przez osobę zajmującą Samodzielne Stanowisko ds. Ryzyka lub przez Członka Zarządu, któremu Zarząd powierzył jego obowiązki. Zadania Samodzielnego Stanowiska ds. Ryzyka zostały określone w Regulaminie organizacyjnym. Do zadań takiej osoby lub Członka Zarządu należy:
 - 1) opracowanie kompletnego katalogu rodzajów ryzyka, na jakie jest narażony Dom Maklerski;
 - 2) identyfikacja, pomiar lub szacowanie, monitorowanie i kontrola oraz raportowanie w zakresie istotnych rodzajów ryzyka do organów Domu Maklerskiego lub jednostek organizacyjnych i stanowisk w Domu Maklerskim;
 - 3) wspieranie zarządu w zakresie zarządzania ryzykiem przez aktywne zaangażowanie w opracowywanie strategii Domu Maklerskiego w zakresie zarządzania ryzykiem oraz

zaangażowanie w podejmowanie wszystkich decyzji dotyczących zarządzania istotnymi rodzajami ryzyka;

- 4) wykonywanie czynności związanych z szacowaniem i oceną adekwatności kapitału wewnętrznego;
 - 5) przekazywanie Zarządowi Domu Maklerskiego, regularnie, nie rzadziej jednak niż raz na rok, pisemnych sprawozdań z funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem, zawierających w szczególności wskazanie środków podejmowanych w ramach zarządzania ryzykiem.
10. Osoba zajmująca Samodzielne Stanowisko ds. Ryzyka lub Członek Zarządu, któremu Zarząd powierzył obowiązki takiej osoby jest niezależna od jednostek Domu Maklerskiego, realizujących zadania operacyjne oraz może bezpośrednio przekazywać informacje do Zarządu i Rady Nadzorczej.
 11. Osoba, o której mowa w ust. 10, niezależnie od obowiązków wobec Zarządu, jest uprawniona do bezpośredniego przekazywania informacji Radzie Nadzorczej, w tym powiadamiania Rady Nadzorczej o niepokojących sygnałach i ostrzegania jej, jeżeli zmiany w zakresie ryzyka w znaczącym stopniu wpływają lub mogą wpłynąć na sytuację Domu Maklerskiego.
 12. Dom Maklerski zapewnia osobie, o której mowa w ust. 10 uprawnienia i zasoby niezbędne do wykonywania jej zadań.
 13. Osoba, o której mowa w ust. 10, jest zatrudniana po konsultacji z Radą Nadzorczą Domu Maklerskiego i nie może zostać zwolniona bez uprzedniej konsultacji z Radą Nadzorczą i przedstawienia jej przyczyn tego zwolnienia.
 14. Z uwagi na wielkość, strukturę organizacyjną, a także charakter, skalę i złożoność prowadzonej przez dom maklerski działalności, zadania komitetu do spraw ryzyka mogą być wykonywane jednoosobowo przez Członka Rady Nadzorczej.
 15. Członek Rady Nadzorczej wykonujący zadania komitetu do spraw ryzyka powinien posiadać wiedzę, umiejętności i kompetencje w zakresie zarządzania ryzykiem, odpowiednie, aby monitorować strategię Domu Maklerskiego w zakresie zarządzania ryzykiem oraz zgodność działalności Domu maklerskiego z przyjętym apetytem na ryzyko.
 16. Do zadań Członka Rady Nadzorczej wykonującego zadania komitetu do spraw ryzyka należy:
 - 1) opracowanie projektu dokumentu dotyczącego apetytu na ryzyko Domu Maklerskiego;
 - 2) opiniowanie opracowanej przez Zarząd strategii Domu Maklerskiego w zakresie zarządzania ryzykiem;
 - 3) wspieranie Rady Nadzorczej w nadzorowaniu realizacji strategii Domu Maklerskiego w zakresie zarządzania ryzykiem przez Zarząd;
 - 4) weryfikacja polityki wynagrodzeń i zasad jej realizacji pod kątem dostosowania systemu wynagrodzeń do ryzyka, na jakie jest narażony Dom Maklerski, do jego kapitału, płynności oraz prawdopodobieństwa i terminów uzyskiwania dochodów.
 17. Pracownicy Domu Maklerskiego, a w szczególności osoby kierujące pracą Jednostek organizacyjnych, odpowiedzialni są za realizację zasad zawartych w niniejszej Strategii w kierowanych Jednostkach organizacyjnych oraz zobowiązani są do przedstawiania Zarządowi propozycji zmian do Strategii i procedur, o których mowa w § 4 Strategii, jeśli uznają, że jest to zasadne ze względu na zmiany w otoczeniu zewnętrznym lub w prowadzonej działalności.

Rozdział V
Istotność ryzyk w Domu Maklerskim

§ 9

1. Poziom istotności poszczególnych rodzajów ryzyka określany jest poprzez potencjalny negatywny wpływ na kapitał własny Domu Maklerskiego.
2. Istotny, potencjalny negatywny wpływ na kapitał własny oznacza taki wpływ, który powoduje konieczność zmiany przyjętej strategii działania lub planów finansowych.
3. Dom Maklerski dokonuje następującego podziału rodzajów ryzyka występujących w prowadzonej działalności: nieistotne, istotne, katastroficzne.

§ 10

1. Aktualna lista ryzyk istotnych ustalana jest w ramach procesu określania istotności ryzyka określonego w Procedurze szacowania kapitału wewnętrznego, przy czym niezależnie od wyników tego procesu, Dom Maklerski uznaje następujące rodzaje ryzyka za trwale istotne w prowadzonej działalności:

Ryzyko operacyjne	Ryzyko powstania straty na skutek niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów (procedur), błędów ludzkich lub systemów, lub na skutek zdarzeń zewnętrznych. Ryzyko prawne (rozumiane jako ryzyko powstania roszczeń klientów lub kontrahentów, wynikających z działania niezgodnego z prawem) jest częścią ryzyka operacyjnego. Do ryzyka operacyjnego zaliczane jest również ryzyko związane z outsourcingiem funkcji wykonawczych o podstawowym lub ważnym znaczeniu dla Domu Maklerskiego, obejmujące zagrożenia wynikające ze stosunków Domu Maklerskiego z podmiotem wykonującym usługi w ramach outsourcingu. Ryzyko operacyjne jest podstawowym ryzykiem występującym we wszystkich obszarach działalności Domu Maklerskiego. Z uwagi na procesy realizowane w ramach prowadzonej działalności, w szczególności Dom Maklerski narażony jest na ryzyko operacyjne w obszarze zarządzania zasobami ludzkimi (błędy, niedozwolone działania, brak dostępności kluczowego personelu). Ograniczanie ryzyka następuje poprzez wykonywanie procesów mających na celu identyfikację, pomiar, monitorowanie oraz mitygowanie ryzyka operacyjnego w prowadzonej działalności.
Ryzyko kredytowe	Ryzyko negatywnych skutków finansowych wynikających z niewypłacalności drugiej strony. W ramach działalności Domu Maklerskiego ryzyko kredytowe wynika głównie z ekspozycji wobec instytucji przechowujących środki własne oraz środki klientów gromadzone w ramach usługi oferowania instrumentów finansowych. Ponadto istotny element ryzyka kredytowego stanowią ekspozycje wobec klientów, wynikające z opłat i prowizji, należnych z tytułu świadczenia usług maklerskich. Dom Maklerski ogranicza ryzyko

	kredytowe m.in. poprzez jego dywersyfikację, polegającą na lokowaniu środków pieniężnych w różnych bankach, monitoring ekspozycji, w szczególności ekspozycji związanych z transakcjami nietypowymi (tj. takimi, których wartość, stopień skomplikowania lub rodzaj wskazują, w ocenie Zarządu, że odbiega ona od standardowo dokonywanych przez Dom Maklerski), prowadzenie testów warunków skrajnych oraz prowadzenie działań windykacyjnych.
--	---

2. Lista ryzyk występujących w działalności Domu Maklerskiego stanowi załącznik do Procedury szacowania kapitału wewnętrznego.

Rozdział VI

Podstawowe zasady zarządzania ryzykiem w Domu Maklerskim

§ 11

1. Zarządzanie ryzykiem w Domu Maklerskim obejmuje działania polegające na identyfikowaniu ryzyk, ich pomiarze, monitorowaniu oraz podejmowanie czynności ograniczających ryzyko.
2. Wobec wszystkich identyfikowanych rodzajów ryzyka dokonywana jest ocena ich istotności. W procesie oceny istotności brane są pod uwagę czynniki, które mają lub mogą mieć negatywny wpływ na kapitał lub wynik finansowy.
3. Wszystkie ryzyka zidentyfikowane jako istotne są zarządzane przez Dom Maklerski i objęte procesami pomiaru lub szacowania, oraz monitorowania.
4. W ramach procesu oceny ryzyka stosowane jest podejście prognostyczne, zapewniające ocenę wpływu poszczególnych rodzajów ryzyka na przyszłą sytuację Domu Maklerskiego.
5. Elementy procesu zarządzania ryzykiem uwzględniane są w bieżącym podejmowaniu decyzji zarządczych oraz stosowane przez wszystkich pracowników Domu Maklerskiego w bieżącej działalności operacyjnej. Procesy zarządzania ryzykiem zorganizowane są w sposób zapewniający właściwe zarządzanie konfliktami interesów.
6. Działalność maklerska ograniczona jest do świadczenia usług, w zakresie których osoby zarządzające Domem Maklerskim posiadają doświadczenie umożliwiające rzetelną ocenę ryzyka, a w przypadku rozszerzenia prowadzonej działalności Zarząd zapewnia przeprowadzenie uprzednio kompleksowej oceny ryzyka.
7. Raportowanie wewnętrzne zapewnia dostarczenie osobom odpowiedzialnym za podejmowanie decyzji informacji na temat istotnych elementów ryzyka.
8. Zarządzanie ryzykiem realizowane jest w oparciu o pisemne procedury wewnętrzne, przeprowadzanie regularnych przeglądów oraz niezbędnych aktualizacji systemu zarządzania ryzykiem w celu zachowania jego adekwatności w stosunku do skali i złożoności prowadzonej działalności.

Rozdział VII Raportowanie wewnętrzne

§ 12

1. Celem wdrożonego w Domu Maklerskim Raportowania wewnętrznego jest zapewnienie osobom odpowiedzialnym za podejmowanie decyzji informacji na temat istotnych elementów ryzyka. Zasady raportowania wewnętrznego zostały określone szczegółowo w procedurach, o których mowa w § 4 pkt 1) – 4) Strategii.
2. Do zadań Członków Zarządu odpowiedzialnych za działanie Jednostek organizacyjnych, w ramach których występuje narażenie na ryzyko, należy bieżące monitorowanie poziomu ryzyka oraz przekazywanie do osoby zajmującej Samodzielne Stanowisko ds. Ryzyka albo Członka Zarządu, któremu powierzono realizację obowiązków osoby zajmującej takie stanowisko, w terminach umożliwiających testowanie poziomu istotności poszczególnych rodzajów ryzyka, informacji dotyczącej poziomu ryzyka.

§ 13

1. Podstawowe obowiązki raportowe w zakresie zarządzania ryzykiem w Domu Maklerskim obejmują:
 - 1) przekazywanie Radzie Nadzorczej przez Zarząd regularnych, pisemnych, nie rzadziej niż w roku, sprawozdań z funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem;
 - 2) przekazywanie przez osobę zajmującą Samodzielne Stanowisko ds. Ryzyka (albo Członka Zarządu, któremu powierzono realizację obowiązków osoby zajmującej takie stanowisko) do Zarządu, raportów *ad hoc* w przypadku wystąpienia zdarzenia, które w istotny sposób wpływa na zmianę profilu ryzyka Domy Maklerskiego, niezwłocznie po wystąpieniu takiego zdarzenia;
 - 3) przekazywanie przez osobę zajmującą Samodzielne Stanowisko ds. Ryzyka (albo Członka Zarządu, któremu powierzono realizację obowiązków osoby zajmującej takie stanowisko) do Zarządu kwartalnej informacji w zakresie zarządzania ryzykiem, zawierającej w szczególności podsumowanie aktualnej oceny ryzyka, podstawowe wskaźniki charakteryzujące ryzyka, istotne wydarzenia i zagrożenia, wnioski lub zalecenia.
2. Dodatkowe obowiązki raportowe mogą zostać przewidziane w regulacjach wewnętrznych z zakresu zarządzania ryzykiem obowiązujących w Domu Maklerskim.
3. Niezależnie od powyższego, wszyscy Pracownicy Domu Maklerskiego zobowiązani są niezwłocznie informować Zarząd w przypadku materializacji istotnych rodzajów ryzyka lub wystąpienia nowych rodzajów ryzyka, znacząco wpływających na bieżącą działalność Domu Maklerskiego. Zarząd odpowiedzialny jest za przekazanie informacji, o której mowa w zdaniu poprzednim Radzie Nadzorczej wraz z propozycją działań naprawczych, których celem będzie neutralizacja skutków materializacji ryzyka.

Rozdział VIII

Zasady ustalania limitów wewnętrznych

§ 14

1. Dom Maklerski wprowadza odpowiednie do skali i złożoności działalności limity wewnętrzne ograniczające poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Domu Maklerskiego lub odnoszące się do adekwatności kapitałowej Domu Maklerskiego.
2. Dom Maklerski określa w procedurach wewnętrznych, o których mowa w § 4 pkt 1) – 4) Strategii, zasady ustalania i aktualizowania wysokości limitów wewnętrznych oraz częstotliwość monitorowania ich przestrzegania i raportowania o przekroczeniach tych limitów.
3. Poziom limitów jest dostosowany do akceptowanego przez radę nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Domu Maklerskiego.
4. Dom Maklerski określa sytuacje, w których dopuszczalne jest przekroczenie limitów wewnętrznych oraz sposób postępowania w przypadku ich przekroczenia.
5. Przyjęte rodzaje limitów wewnętrznych oraz ich wysokość zatwierdza Zarząd Domu Maklerskiego.
6. Analizy będące podstawą do określenia wysokości limitów wewnętrznych są sporządzane w formie pisemnej.

§ 15

1. Szacowany Kapitał Wewnętrzny w celu zachowania wymogów adekwatności kapitałowej nie może przekroczyć kwoty równej 87% wielkości Funduszy Własnych Domu Maklerskiego.
2. W celu utrzymania poziomu wymogów Funduszy Własnych Domu Maklerskiego na poziomie:
 - 1) współczynnika kapitału podstawowego Tier I – minimum 4,5%,
 - 2) współczynnika kapitału TierI – minimum 6%,
 - 3) łącznego współczynnika kapitałowego – minimum 8%,w Domu Maklerskim ustanowione zostały ograniczenia wielkości transakcji dla każdego typu transakcji.

§ 16

W celu wyliczenia Funduszy Własnych Domu Maklerskiego w sytuacjach nadzwyczajnych, dla każdego rodzaju ryzyka w Domu Maklerskim przeprowadzany będzie test warunków skrajnych. Wyniki testów w formie pisemnej będą przedstawiane Zarządowi.

§ 17

1. Zarząd Domu Maklerskiego może podjąć uchwały ustanawiające dodatkowe limity kształtujące apetyt na ryzyko, w tym ograniczenia w zakresie zawierania transakcji. Uchwały podlegają zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą.
2. Dom Maklerski określa procedury postępowania w przypadku przekroczenia limitów, w tym działania mające na celu wyjaśnienie przyczyn przekroczenia oraz wskazanie organu uprawnionego do zaaprobowania przekroczenia.
3. Za kontrolę przestrzegania limitów wewnętrznych odpowiedzialna jest osoba zajmująca Samodzielne Stanowisko ds. Ryzyka albo Członek Zarządu, któremu powierzono realizację obowiązków osoby zajmującej takie stanowisko.

4. Weryfikacja stopnia wykorzystania limitów wewnętrznych dokonywana jest w ramach dziennego monitoringu adekwatności kapitałowej. Dodatkowo, w trybie miesięcznym przeprowadzana jest dodatkowa kontrola stopnia wykorzystania limitów.
5. Zarząd, w ramach regularnych, pisemnych sprawozdań z funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem, przedkłada Radzie Nadzorczej informację o poziomie wykorzystania limitów.
6. W sytuacji przekroczenia limitów osoba zajmująca Samodzielne Stanowisko ds. Ryzyka albo Członek Zarządu, któremu powierzono realizację obowiązków osoby zajmującej takie stanowisko:
 - 1) analizuje przyczyny przekroczenia limitu i w trybie pilnym informuje o przekroczeniu Zarząd i Inspektora Nadzoru (Dyrektora ds. zgodności z prawem),
 - 2) na najbliższym posiedzeniu Zarządu, w uzgodnieniu z Inspektorem Nadzoru (Dyrektorem ds. zgodności z prawem), przedstawia informację w tym zakresie wraz z propozycją ewentualnych działań mających na celu wyeliminowanie przekroczenia.
7. Dom Maklerski dopuszcza przekroczenie limitów wewnętrznych wyłącznie w wyjątkowych sytuacjach. Planowane przekroczenie wymaga sporządzenia szczegółowego uzasadnienia odnośnie do celu dopuszczenia przekroczenia oraz wpływu na ryzyko Domu Maklerskiego. Przed planowanym przekroczeniem osoba zajmująca Samodzielne Stanowisko ds. Ryzyka albo Członek Zarządu, któremu powierzono realizację obowiązków osoby zajmującej takie stanowisko sporządza pisemną informację dla Zarządu, zgodnie z zakresem wskazanym w zdaniu poprzednim.

Rozdział IX

Ujawnianie informacji związanych z adekwatnością kapitałową

§ 18

1. Dom Maklerski ujawnia informacje związane z adekwatnością kapitałową w sposób i w zakresie ustanowionym w Polityce Informacyjnej.
2. Polityka informacyjna wskazuje:
 - 1) zakres upowszechnianych informacji,
 - 2) częstotliwość upowszechniania informacji,
 - 3) miejsca upowszechniania informacji,
 - 4) zasady zatwierdzania i weryfikacji upowszechnianych informacji, które nie są objęte badaniem sprawozdania finansowego przez biegłego rewidenta,
 - 5) zasady weryfikacji polityki informacyjnej.
3. Dom Maklerski upowszechnia politykę informacyjną na swojej stronie internetowej.

Rozdział X

Badanie i ocena adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem

§ 19

Osoba zajmująca Samodzielne Stanowisko Audytora Wewnętrznego, a w przypadku braku takiej osoby wyznaczony członek Rady Nadzorczej, co najmniej raz w roku dokonuje badania i oceny adekwatności i skuteczności: strategii zarządzania ryzykiem, procesu szacowania kapitału wewnętrznego oraz przeglądu tego procesu pod względem dostosowania do charakteru, skali i poziomu złożoności działalności

prowadzonej przez Dom Maklerski, na podstawie przyjętego w Domu Maklerskim planu audytu wewnętrznego.

Rozdział XI **Postanowienia końcowe**

§ 20

1. Strategia została uchwalona przez Zarząd i zatwierdzona przez Radę Nadzorczą Domu Maklerskiego.
2. Wszelkie zmiany w zakresie Strategii są uchwalane przez Zarząd i zatwierdzane przez Radę Nadzorczą Domu Maklerskiego.
3. Strategia podlega regularnej weryfikacji, przeprowadzanej przez Zarząd, w celu jej dostosowania do zmian profilu ryzyka działalności prowadzonej przez Dom Maklerski i otoczenia gospodarczego, w którym działa Dom Maklerski. Informacja o realizacji Strategii i jej zmianach, sporządzona na podstawie powyższej weryfikacji, jest przekazywana Radzie Nadzorczej wraz ze sprawozdaniem z funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem, regularnie, co najmniej raz w roku.
4. Strategia wchodzi w życie z dniem 25 czerwca 2019 r.